Lietas Nr. C33445214
Lietas arhīva Nr. C-1505-15/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 2.aprīlī

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Lipska rakstveida procesā izskatīja civillietu AS "NORVIK BANKA" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 6.oktobrī Rīgas rajona tiesā saņemts AS "NORVIK BANKA" maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2010.gada 9.jūnijā puses noslēgušas aizdevuma līgumu Nr. PTKR006431, saskaņā ar kuru atbildētājai piešķirts aizdevums 417,44 *euro* apmērā atbildētājas saistību izpildei pret prasītāju. Aizdevuma atmaksas termiņš noteikts 2014.gada 29.septembris, gada procentu likme 24%.

Atbildētāja nav pildījusi ar līgumu uzņemtās saistības un nav nodrošinājis, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņas kontā ir pietiekams naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Pēdējais maksājums saņemts 2010.gada 26.jūlijā 22,38 *euro* apmērā.

Aizdevuma līguma noteikumi noteic, ka prasītājai ir tiesības pirms termiņa izbeigt līgumu un pieprasīt no atbildētājas pirms termiņa atmaksāt kredītu, procentus un līgumsodu, ja atbildētāja pārkāpj līguma noteikumus.

Ar 2011.gada 17.oktobra paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu atbildētājai dots 10 dienu termiņš saistību izpildei, taču atbildētāja saistības nav izpildījusi. Līgums izbeigts ar 2011.gada 27.oktobri.

Atbildētājas no aizdevuma līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības sastāda 679,64 *euro*: neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 407,87 *euro*, līgumiskie procenti 91,65 *euro*, likumiskie procenti 72,80 *euro* un līgumsods 107,32 *euro*.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1757., 1759., 1762., 1764., 1765., 1811., 1934., 1943., 1946.pantu, prasītāja lūgusi tiesu piedzīt no atbildētājas pamatparādu 407,87 *euro*, līgumiskos procentus 91,65 *euro*, likumiskos procentus 72,80 *euro* un līgumsodu 107,32 *euro*, tiesāšanās izdevumus un noteikt prasītājas tiesības saņemt likumiskos procentus - 6% gadā no parāda pamatsummas par laiku līdz nolēmuma izpildes dienai.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētājas rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā puses nav lūgušas lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Par tiesvedību atbildētāja informēta, nosūtot prasības pieteikumu uz atbildētājas pēdējo zināmo dzīvesvietu (aizdevuma līgumā norādītā dzīvesvieta). Konstatējot, ka atbildētājai dokumenti nav izsniegti adresē, kuru norādījusi prasītāja, un atbildētājai nav deklarētās dzīvesvietas, atbildētāja par tiesvedību informēta Civilprocesa likuma 59.panta kārtībā ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājai par tiesvedību paziņots Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Tiesa konstatē, ka pušu starpā pastāv tiesiskās attiecības, kas izriet no 2010.gada 9.jūnija aizdevuma līguma Nr. PTKR006431, kurā puses vienojušās par aizdevuma izsniegšanu 293,38 latu, kas atbilst 417,44 *euro*, apmērā.

Kredīta atmaksas termiņš noteikts 2012.gada 25.jūnijs.

Sakarā ar atbildētājas pieļauto saistību neizpildi, atbilstoši līguma noteikumiem (2.3.2.punkts) un Civillikuma 1589.pantam, banka izmantojusi vienpusējas atkāpšanās tiesības no līguma ar 2011.gada 27.oktobri, sakarā ar ko atbildētājai iestājies pienākums atmaksāt piešķirtā kredīta summu. Ar atkāpšanos no līguma pušu tiesības un pienākumi būtiski mainās – aizņēmējam tiek anulēti viņam labvēlīgi aizdevuma atmaksāšanas noteikumi. Tas nozīmē, ka viņam atlikusī aizdevuma summa jāatmaksā nekavējoši.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar aizdevuma līgumu prasītāja piešķīrusi atbildētājai aizdevumu, savukārt aizņēmēja pienākums ir atmaksāt aizdevējam kredītu un procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar līgumā pielīgtām saistībām (līgumu 1.3.punkts) papildus aizdevuma atmaksai atbildētāja pielīgusi pienākumu maksāt prasītājai procentus par aizdevuma lietošanu 24% gadā.

Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Atbildētāja nav apstrīdējusi noslēgtā līguma tiesiskumu, un tiesai nav iesniegusi pierādījumus tam, ka savas saistības ir izpildījusi un saņemto aizdevumu līgumā noteiktā kārtībā un termiņā atmaksājusi.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētāja nav atmaksājusi prasītājai saņemto aizdevumu 407,87 *euro*, jo atbilstoši Civillikuma 1838.pantam pierādījumi tam, ka samaksa veikta ir jāiesniedz tam, kas to apgalvo.

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka no atbildētājas piedzenams neatmaksātais aizdevums.

Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti (Civillikuma 1946.pants).

Saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem atbildētāja par aizdevuma izmantošanu pielīgusi sev pienākumu maksāt 24 procentus gadā.

Ņemot vērā, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus arī šo saistību izpildei, tiesa atzīst, ka no atbildētājas piedzenami procenti par aizdevuma izmantošanu 91,65 *euro*, kas aprēķināti par laiku no 2010.gada 25.jūlija līdz 2011.gada 27.oktobrim.

Prasītāja procentus par aizdevuma izmantošanu uzskaitījusi par faktisko aizdevuma izmantošanas laiku līdz līguma vienpusējai izbeigšanai no bankas puses, prasības summas aprēķina pareizība nav apstrīdēta un arī tiesai nav pamata to apšaubīt.

Izmantojot pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, prasītāja ņēmusi vērā, ka līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās. Līgumiskie procenti aprēķināti līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt (sk. Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedums lietā Nr. SKC-644/2013).

Civillikuma 1716.pantā noteikts, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tādā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, pirmkārt, ja tieši tā bijis norunāts; otrkārt, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstajā laikā (Civillikuma 1720.pants).

Saskaņā ar aizdevuma līguma 3.punktu par katru maksājumu kavējumu dienu aizņēmējs pielīdzis pienākumu maksāt aizdevējam līgumsodu 0,15% dienā, ko aprēķina no termiņā nesamaksātās summas.

Ņemot vērā, ka atbildētāja pieļāvusi saistību izpildes nokavējumu, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības uz līgumsoda piedziņu saskaņā ar pašas atbildētājas uzņemtām saistībām un Civillikuma 1716., 1720.pantā ietverto regulējumu par kreditora tiesībām prasīt līgumsoda samaksu nokavējuma gadījumā. Vienlaikus tiesa atzīst, ka piedzenamā līgumsoda apmērs ir samazināms līdz 10% no piedzenamās pamatsummas apmēra, jo judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu atzīstams soda samērīguma princips, un jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrētos lietas apstākļus, ir izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-113/2010). Šobrīd uz lietas izskatīšanas dienu likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda samērīgumu un piemērošanu līgumattiecībās, Civillikuma 1716.panta trešajā daļā atzīstot, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Lai arī minētā panta noteikumi nevar tikt tieši piemēroti pušu tiesiskajās attiecībās, jo līgumsods ir aprēķināts par laika periodu līdz minētās normas spēkā stāšanās brīdim, tomēr tiesas vērtējumā tā ir atzīstama par likumdevēja noteiktu mērauklu soda samērīgumam.

Pie minētiem apstākļiem no atbildētājas ir piedzenams līgumsods 40,79 *euro*.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot tā apmēru.

Ievērojot Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Civillikuma 1759.panta 1. un 2.punkts paredz, ka procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu un par svešu naudu, kad tās turētājs to lietojis savā labā.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu, procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā, bet panta ceturtā daļa paredz, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla.

Ievērojot minēto tiesisko regulējumu un faktu, ka atbildētāja turpina kavēt saistību izpildi un faktiski lietot prasītājai piederošu kapitālu, prasītājai nosakāmas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas, kā arī no atbildētājas piedzenami prasītājas aprēķinātie likumiskie procenti 72,80 *euro*, kas aprēķināti par laiku no 2011.gada 28.oktobra līdz 2014.gada 29.septembrim.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu (ko tiesa samazinājusi), kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

No atbildētājas par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram 91,97 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* un ar sludinājuma ievietošanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" saistītie izdevumi 24,48 *euro*, kopā 121,15 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195. un 250.^{25}pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS "NORVIK BANKA", reģistrācijas numurs 40003072918, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 407,87 *euro*, līgumiskos procentus 91,65 *euro*, likumiskos procentus 72,80 *euro*, līgumsodu 40,79 *euro* un tiesas izdevumus 121,15 *euro*, kopā piedzīt 734,26 *euro* (septiņi simti trīsdesmit četri *euro* un 26 centi).

Noteikt, ka AS "NORVIK BANKA" ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās pamatparāda summas, ievērojot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese